

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO: LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ST. 6. — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26. — Izbija vsak dan opočin. Mesečna naročnina 10.— Din, v inostranstvu 25.— Din.
IZKLUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje iz Kraljevine Italije in inostranstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO
UNICA RAPPRESENTANTE per le inserzioni del Regno d'Italia e dell'Estero-4
L'UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

Minister za Narodno prosveto Eks. Bottai na obisku v kulturnih zavodih

Včeraj je Eks. Bottai v spremstvu Visokega Komisarja Eks. Graziolija obiskal univerzo in srednje šole, zvečer pa je prisostvoval svečani predstavi v Operi — Danes si je ogledal Narodni muzej in Narodno galerijo — Ponovna zagotovila za prospeh univerze — Visokemu gostu je bil povsod prirejen navdušen sprejem

Ljubljana, 24. maja.

Ljubljana je pristočno sprejela visokega gosta iz Rima Ministra za Narodno prosveto Ekscelenco Giuseppeja Bottaija. Pred palačo Visokega Komisarja se je zbralo ljubljansko občinstvo, ki je s simpatijami sledilo svečanemu sprejemu visokega gosta. Pred palačo je bila postrojena častna četa Savojskih grenadirjev. Ko je Minister v spremstvu Visokega Komisarja izstopil iz avtomobila pred palačo, so fanfare zatrobile slavnostno koračnico. G. Minister je pregledal častno četo vojakov, nakar se je podal v palačo, kjer se je razgovarjal z Visokim Komisarjem g. Emilijem Graziolijem in z njegovimi sodelavci. V veliki dvorani Nje. Komisarjata so bili visokemu gostu predstavljeni zastopniki slovenskega kulturnega življenja, knezoškof dr. Gregorij Rožman, župan dr. Jure Adlešič, rektor dr. Matija Slavič, načelnik prosvetnega oddelka dr. Sušnik, prof. dr. Mesesnel in drugi.

Na univerzi

Po tem obisku se je g. Minister odpeljal na univerzo, kjer so ga zastopniki naše akademske oblasti svečano sprejeli. G. Ministra sta spremljala Ekscelenca Visoki Komisar Emilio Grazioli in Poveljnik Armadnega zbora general Bottai s številnimi drugimi osebnostmi. Ob vhodu so visoke goste sprejeli rektor dr. Slavič, dekan dr. Pitamic in prodekan dr. Hadži.

Pozdrav rektorja

V zbornični dvorani so navzoči profesorji in akademiki pristožno pozdravili goste z aplavzom in rimskim pozdravom.

Rektor dr. Slavič je v svojem pozdravnem govoru v slovensčini in italijanščini poudaril, da si šteje v čast in veselje, da more na univerzitetnih tleh pozdraviti Ekscelenco Ministra za Narodno prosveto in vse odličnike, ki ga spremljajo. Navzočnost Eks. Ministra za prosveto in njegov obisk na univerzi sta še posebno trdno poročila, da sta Duce in Kraljevska vlada priznala ljubljansko univerzo in da ji hočeta omogočiti moderen razvoj. S prošnjo, naj visoki gost blagovoli sprejeti odkritosrčna čustva globoke hvalečnosti za obisk in naj blagohotno ohrani naklonjenost ljubljanski univerzi, je g. rektor zaključil svoj pozdrav.

Govor Eks. Bottaija

V svojem odgovoru je Ekscelenca g. Minister G. Bottai izjavil, da je napravil obisk po nalogu Duceja z namenom, da naveže stike v imenu italijanskega šolstva in kulture s slovenskim šolstvom in kulturo. V okviru Italijanskega imperija bo imela slovenska kultura svojo lastno funkcijo, ki bo prišla še bolj do veljave in bo še povečana. Kultura druži, ne razdaja. Zato bo imela slovenska univerza svojo posebno nalogo, ki jo bomo mi priznavali in poosebevali. Po odloku Duceja bodo ustvarjeni potrebni fondii za nadaljevanje gradbenih del univerze. V bodočnosti, ko bo ta univerza sestavni del italijanskega vseučiliškega sveta, bo vedno bolj pozivljena izmenjava kulturnih dobrin med obema kulturama. Odnosaji med Italijanskim Imperijem in slovenskim ozemljem se bodo razvijali v odkritem in globokem sodelovanju.

Vsa dvorana je z navdušenim ploskanjem sprejela besede g. Ministra, ki se je nato napotil v spremstvu vseh odličnikov v univerzitetno knjižnico ter si ogledal že opremljene oddelke in ostale prostore. Odtod so visoki gostje krenili k strojnemu zavodu, kjer jih je pozdravil predstojnik zavoda prof. inž. Lobe s prof. inž. Osano. Gostje so bili zadovoljni spričo ureditve zavoda. Gostje so si nato ogledali še anatomski institut.

Obisk na srednjih šolah

Popoldne si je Eks. g. Minister G. Bottai ogledal v spremstvu nekatere ljubljanske srednje šole, zvečer pa je bila visokemu gostu na čast prirejena v Operi slavnostna predstava Mozartove opere »Figarova svatba«.

Slavnostna predstava v Operi

V svečanem razpoloženju se je snoči ob 19. pričela predstava Mozartove »Figarove svatbe« v čast Eks. g. Ministra

Il Ministro dell'Educazione Nazionale Ecc. G. Bottai davanti alla compagnia d'onore dei Granatieri. Al fianco del Ministro (primo dalla sinistra) è l'Alto Commissario della Provincia di Lubiana Ecc. Emilio Grazioli. — Minister za narodno prosveto Ekscelenca Giuseppe Bottai pri obhodu častne čete Grenadirjev. Poleg Gospoda Ministra (pri od leve) Visoki Komisar Ljubljanske pokrajine Eks. Emilio Grazioli

G. Bottaija in njegovih odličnih spremstvenikov. V reprezentančni loži sta prisostvovala predstavi Eks. g. Minister Bottai in Eks. Visoki Komisar g. Emilio Grazioli v spremstvu civilnih in vojaških oseb. Opera je bila zasledena do zadnjega kottička. Posebno častno so bili zastopani oficirji in zastopniki Fašistične stranke. Med domačimi zastopniki so bili bivši ban dr. Natlačen, podžupan dr. Ravnihar, rektor dr. Slavič in mnogi drugi.

Operni oder je bil okusno okrašen s cveticami in zelenjem. Preden se je dvignil zastor, je operni orkester zaigral italijansko in fašistično himno, ki so jo zbrani odličniki in občinstvo poslušali stoje, nato pa se je pričela predstava. Visoki gostje so prisostvovali celi predstavi in so izražali svoje zadovoljstvo spričo umetniške višine v podajanju Mozartovega klasičnega dela z večkratnim aplavzom.

V Narodnem muzeju

Davi ob 9. uri si je Eks. g. Minister G. Bottai najprej ogledal Narodni muzej na Bleiweisovi cesti, kjer ga je sprejel in pozdravil direktor prof. dr. Josip Mal s kustosom dr. Rajkom Ložarjem. Po pozdravnih besedah g. direktorja v slovensčini in nato v italijanščini, s katerimi so bile g. Ministru pojasnjene potrebe, pomen in vsebina vseh dragocenih zbirk Narodnega muzeja, si je g. Minister ogledal nekatere najzanimivejše muzejske prostore.

V Narodni galeriji

Iz Narodnega muzeja se je g. Minister s spremstvom napotil v Narodno galerijo, kjer ga je sprejel in pozdravil predsednik dr. Fran Windischer v spremstvu upravnika g. Janeza Zorman in odborniki. Po pozdravu g. predsednika si je g. Minister ogledal galerijo in se živo zanimal za posamezne umetnine. Znano je, da je g. Minister dober poznavalec klasične in moderne umetnosti. Izrazil je svoje zadovoljstvo spričo lepih umetniških zbirk, ki so v Narodni galeriji.

V Mestnem muzeju

Tudi v Mestnem muzeju, kamor se je napotil po obisku v Narodni galeriji, se je g. Minister živo zanimal za vse zbirke. Tu ga je sprejel in pozdravil direktor prof. dr. Pretnar z arhivarjem prof. Fabjančičem. Dober tolažnik pri vseh obiskih v naših kulturnih zavodih je bil g. Ministru prof. dr. Mesesnel, ki je visokega gosta povsod spremljal.

Na Gradu

Dopoldanske ogledle je visoki gost zaključil z obiskom ljubljanskega Gradu.

Na grobovih italijanskih vojakov

Odtod pa se je napotil na pokopališče, kjer je svečano položil na grob italijanskih vojakov, ki so med svetovno vojno umrli v Ljubljani, krasen venec.

Darilo Akademije znanosti v Bologni slovenski univerzi

Iz Bologne poročajo, da so na seji vseh razredov Kraljeve akademije znanosti raspravljali o darilu, ki naj ga pokloni ta

visoka znanstvena ustanova vseučiliški knjižnici v Ljubljani. Sklenjeno je bilo podariti ljubljanski vseučiliški knjižnici po en izvod vseh knjig, kar jih je izdala Akademija v 30 letih svojega obstoja. To bo zelo bogata zbirka knjig iz vseh področij duhovnega delovanja.

Tako hoče Kraljeva akademija znanosti v Bologni proslaviti in naglasiti vstop slovenske univerze v okvir visoke italijanske intelektualnosti, s čimer je nova pokrajina postala nov biser v italijanski kroni.

Sprememba v generalnem štabu

Rim, 24. maja. s. S. Kraljevim dekretom, ki je bil vladarju predložen v podpis, zapušta Armijski general Alfred Guzzoni položaj pomočnika Načelnika generalnega štaba in Državnega podtajnika Vojnega Ministrstva.

Duce je generalu Guzzoniju postal lastno-ročno pismo, v katerem mu je izrazil svoje priznanje za delo, ki ga je opravil na obeh mestih.

Položaj pomočnika Načelnika generalnega štaba se ukline. Za Državnega Podtajnika Ministrstva Vojske je imenovan Dvizijski general Antonio Scuro, doslej višji intendant pri Poveljstvu Vojnih Sil v Albaniji.

Visoki Komisar Črne gore

Rim, 24. maja. s. Nj. Eks. Serafino Mazzolini, pooblaščen Minister, je bil s Kraljevim dekretom na predlog Duceja imenovan za Visokega Komisarja Črne gore.

Nova nesoglasja Japonske in Nizozemske Indije

Tokio, 24. maja. s. Spričo zamudnih gospodarskih pogajanj med Japonsko in Nizozemsko Indijo je informacijski urad japonske vlade objavil, da so nastale težave predvsem zaradi stališča, ki ga je zavzela vlada Nizozemske Indije. Zastopnik vlade, ki je dal o tem nekaj izjav, se ni hotel spuščati v podrobnosti.

Un incrociatore inglese affondato

Tre altri silurati — Valida resistenza nel Galla Sidamo

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data del 23 maggio il seguente bollettino di guerra n. 352:

Nella notte sul 22 nostri aerei hanno bombardato un aeroporto dell'isola di Malta.

Nell'Africa settentrionale azioni di reparti esploranti. Il nemico ha effettuato una incursione aerea su Bengasi.

Nel Mediterraneo orientale la notte sul 21 nostri MAS hanno colpito con siluro due incrociatori rientrando incolumi alle basi. Il giorno 21 un nostro reparto da bombardamento al comando del tenente Mario Morasutti ha attaccato una formazione navale nemica affondando un incrociatore da 5000 tonnellate. La notte sul 22 una nostra torpediniera al comando del

capitano Francesco Minibelli scontratosi con 6 incrociatori e cacciatorpediniere inglesi, ha attaccato malgrado il fuoco della forza avversaria e ha colpito con siluro un incrociatore riuscendo quindi a disimpegnarsi.

Nell'Africa Italiana l'avversario continua a esercitare la sua pressione contro le nostre forze del Galla Sidamo che restano validamente.

Angleška križarka potopljena

Tri nadaljnje torpedirane — Trden odpor v Galla Sidamu

Glavni stan italijanskih Oboroženih Sil je objavil 23. maja naslednje 352. vojno poročilo:

Ponoči 22. maja so italijanske letalske bombardirale neko letališče na otoku Malti. V Severni Afriki je prišlo do zvezdnih akcij. Sovražnik je izvršil letalski napad na Bengasi. Ponoči 21. maja so naše nagle stražne ladje na vzhodnem Sredozemskem morju s torpedi zadale dve sovražnikovi križarki, nakar so se same nepoškodovane vrtnile na oporišče.

Podnevi 21. maja je bombniška formacija pod poveljstvom poročnika Maria Morasutti napadla sovražno pomorsko formacijo ter potopila neko 5000-tonsko križarko.

Ponoči 22. maja se je italijanska torpedovna pod poveljstvom kapitana fregate Fran-

cesca Minibelli sročala s šestimi angleškimi križarkami in rušilci. Napadla jih je navzile reakcije nasprotnikovega topništva ter je s torpedom pogodila eno križarko, nakar ji je uspelo izmotali se iz borbe. V Vzhodni Afriki nadaljuje sovražnik na področju Galla in Sidama s pritiskom na naše sile, ki pa pogumno vztrajajo.

L'Ecc. Giuseppe Bottai a contatto con le istituzioni slovene di coltura e de la scuola

Lubiana, 24. maggio

Il primo contatto di un Ministro fascista con le istituzioni e con il popolo della nuova Provincia di Lubiana ha trovato gli sloveni predisposti a una accoglienza cordialmente sentita, si che si sono avute durante la visita ufficiale fata ieri dal Ministro Bottai molteplici significative manifestazioni. Già davanti alla sede dell'Alto Commissario una densa folla accolse dietro i cordoni il Ministro dell'Educazione nazionale. Una compagnia di granatieri gli rese i dovuti onori. Al palazzo del governo gli sono state presentate le autorità slovene e italiane.

Più tardi al università lo hanno accolto oltre un centinaio di professori che nell'aula magna assistettero al saluto del rettore magnifico mons. Slavič, che esprime la sua riconoscenza per i provvedimenti finanziari adottati dal Duce in favore dell'università. L'Ecc. Bottai si è compiaciuto del saluto e ha dichiarato che per ordine del Duce volle prendere contatto con la coltura e la scuola slovena. La coltura italiana non è associatrice né livellatrice. L'università di Lubiana avrà un suo compito

specifico, riconosciuto ed accresciuto.

Il ministro ha poi visitato con l'Alto Commissario l'attigua biblioteca capace di oltre 300.000 volumi, gli edifici della facoltà d'ingegneria e di quella di medicina. Nel pomeriggio egli visitò il ginnasio reale dove l'hanno salutato il direttore, i professori e le scolaresche, la scuola elementare comunale di Bežigrad, una scuola materna e infine l'istituto tecnico industriale. Alla sera il ministro tra la crescente simpatia del pubblico assistette alla rappresentazione delle »Nozze di Figaro« al teatro dell'Opera.

Stamane l'Ecc. il Ministro Bottai continuò le sue visite alle istituzioni culturali. Con il suo seguito visitò dapprima il museo nazionale, la galleria nazionale poi ed infine il museo comunale. Ancora nelle ore antimeridiane è salito al colle del Castello dal quale gli si presentò tutta la città in una luce di sole primaverile. Ridiscese il Ministro si recò al cimitero centrale dove collocò una grande ghirlanda di fiori davanti al monumento al centro dei sepolcri di Soldati italiani morti in prigionia durante la guerra mondiale.

Praznik pehote

Poslanica Poveljnika pehote Prestolonaslednika Princa Umberta

Rim, 24. maja. s. »Le Forze Armate« objavljajo naslednjo poslanico Nj. Kr. Visočanstva Princa Piemontskega:

Italijanski pešci! Ob obletnici praznika pehote, 24. maja letos so naše zmagovalne zastave tudi v Jugoslaviji, Grčiji in severni Afriki. Z njih odseva vzvišeno junaštvo iz Vzhodne Afrike. Povsod so pešci, mladi in stari, predali zgodovinski strani nepozabne slave in so pred vsem svetom potrdili svojo vrednost. Naše srce je polno ponosa in veselja. Vojska, ki pozna vsa junaštva in vse žrtve, je vredna svojih viteških tradicij.

Pešci Italije! Bodite ponosni, da pripadate viteški pehoti. Ohranite še nadalje čast domovine na raznih frontah vojne. Utrdite še bolj vaše duhove. S srcem in metodno pripravite vaše telesne in tehnične sposobnosti na napore, ki so še potrebni, da doseže Italija svoje najvišje smote. Živela Italija! Živel Kralj! Živel Duce!

Višji poveljnik pehote Armijski general Umberto di Savoia.

Državni Tajnik Vojnega Ministrstva je ob priliki praznika pehote poslal Nj. Kraljevskemu Visočanstvu Piemontskemu Princu, Vrhovnemu Poveljniku pehote naslednjo poslanico:

Praznik pehote je letos dan po junaških vojnih dogodkih, v katerih je orojce odločnosti in zmage, ki so v njem strnjene vse vrline in vse navdušenje vsega naroda. Tako je ta praznik nova priča najbolj bleščečih tradicij. Ta dan vihrajo zastave Italije na osvobodnem Jadranu, na otokih, ki so že videli slavo Benetk in Rima. Impozantna domovina postaja spričo sile svojega orožja in trdnosti svojega ustroja vedno večja in svet se je vedno bolj boji. Ko dvigajo pešci svoje vdane misli do Vas, Visokega Inšpektorja njihovega orožja, objublajo na ta dan, ki je svet njihovim spominom, da bodo nadaljevali brez prestanka po trdi poti, ki jih vede do končne zmage, s svo vdanoostjo in najglobljo zvestobo. Državni Podtajnik Guzzoni.

Zastave na zasebnih hišah

Sklicujoč se na svojo odredbo glede uporabljanja nacionalne zastave objavlja Visoki Komisar Ljubljanske pokrajine, da morajo biti takoj snete vse zastave, ki so izvešene na okenih privatnih stanovanj in javnih uradov, razen onih

na vojaških uradih. Zastave smejo biti izvešene od more do mraka le na osnovi odredbe Visokega Komisarjata. Ti ukrepi veljajo tako za mesto Ljubljano kakor za vse ostale Ljubljansko pokrajino.

Il ritiro delle bandiere

L'Alto Commissario per la Provincia di Lubiana, richiamandosi alla sua Ordinanza per l'uso della bandiera nazionale, fa noto che tutte le bandiere esposte alle finestre delle abitazioni private e degli uffici militari, devono essere subito ri-

tirate. Le bandiere possono essere esposte soltanto dall'alba al tramonto in seguito ad ordine dell'Alto Commissariato. Queste disposizioni valgono per la città e per la Provincia.

Izročitev ozemlja hrvatskim oblastem

Zagreb, 24. maja. Po nalogu Duceja so italijanske oblasti že prišle v smislu sporazuma, ki so bili predloženi nedeljo sklenjeni v Rimu, izročiti hrvatskim oblastem ozemlje, ki je bilo doslej podrejeno okupacijskim oblastem.

Karlovec je prišel hrvatski vojni minister. Prišel je po nalogu Poglavnika, da pozdravi Poveljnika italijanske II. Armije. General Ambrosio ga je sprejel v družbi svojega generalnega štaba in lokalnih italijanskih in hrvatskih civilnih oblasti. Maršal Kvaternik je pregledal italijanske in hrvatske čete v Karlovcu, ki so bile razvrščene pred Armij-skim poveljstvom. Nato sta imela maršal Kvaternik in general Ambrosio sestanek, na katerem so bile v popolnem vzajemnem sporazumu določene modalitete za izvedbo Ducejevega dnevnega ukaza z dne 19. t. m. o prevzemu civilnih oblasti s strani hrvatskih organov.

Italijanski Kulturni zavod v Karlovcu

Karlovec, 24. maja. s. Tu je bil ustanovljen italijanski Kulturni zavod. Svečani otvoritvi so prisostvovali tudi general Ferrari in vseučiliški profesor Salvini iz Rima, direktor zagrebskega italijanskega Kulturnega zavoda in številni zastopniki italijanskih in hrvatskih oblasti. Karlovski župan je imel ob otvoritvi govor, v katerem je poveljeval poglavniku in novega Kralja Hrvatske. Govoril je o italijansko-

hrvatskih kulturnih odnosih vse od časov Tomislava I. Nato je govoril načelnik ustaškega štaba v Karlovcu, ki je opozoril, da je fašistična vlada kot prva med vsemi v Evropi pokazala razumevanje za ustaški pokret in za osvobodilno borbo hrvatskega naroda. Zato ostane hrvatski narod globoko hvaležen fašistični Italiji. Izrazil je nado, da se bodo v bodoče vezi Italije in Hrvatske še bolj poglobile.

Propagandna zborovanja na Hrvatskem

Zagreb, 24. maja. Po vsej deželi se pripravljajo velika politična zborovanja, na katerih bodo govorili vsi ministri in voditelji ustaškega pokreta. Ljudstvo bodo razložili smotere pokreta in politiko, ki jo je započel Poglavinik.

Stare meje Hrvatske z Madžarsko in črno goro

Zagreb, 24. maja. s. Poglavinik Pavelić je novinarjem izjavil, da bodo hrvatsko-madžarske meje približno v skladu z upravnimi mejami obeh dežel v času avstro-ogrsko monarhije. Tudi meje med Hrvatsko in Crnogorijo se bodo določile približno po isti črti.

Inserirajte v „Sl. Narodu“!

Pomen ustanovitve kraljevine Hrvatske Nova dinastija v okviru novega evropskega reda pomeni dejstvo velike revolucionarne važnosti

Rim, 24. maja. s. »Roma Fascista« piše v svoji zadnji številki:

Monarhija je trdni temelj vsake avtoritarne revolucije. Nova hrvatska dinastija v okviru novega evropskega reda pomeni dejstvo velike revolucionarne važnosti, ker naglašuje ideje, zaradi katerih se vrši boj ne med skupinami držav, marveč med dvema svetovoma. Ustanovitev kraljevine Hrvatske je rešila jadransko vprašanje ter

pri tem popolnoma zadovoljila duhovne in gnotne koristi Italije. Medtem ko Almon d'Aosta Savojski stopa na kraljevi prestol Hrvatske, zapušča njegov brat Amadej položaje pri Amba Alagiju, prepoveduje s italijansko krovjo Savojska hiša ima velik delež na vseh velikih zgodovinskih dogodkih in je tudi to nekakšna napoved dokončne zmage. Italija je s svojimi junaki in s svojimi mučeniki obeležila pot bodoče slave.

Grčija se vrača k delu in redu

Atene, 24. maja. s. Iz vseh krajev in z vseh otokov, ki so jih zasedle italijanske čete, prihajajo vesti o korektnem in človečanskem zadržanju italijanskih mornarjev in vojakov. Domače prebivalstvo, ki je mirno sprejelo italijanske čete, se jim je takoj približalo. Noben incident ni motil novega reda. Prometne zveze se obnavljajo in prav tako tudi trgovinski promet. Življenje prehaja po dolgih mesecih vojne spet v normalni ritem. Dela na poljih so se pospešila, da bi bila žetev zagotovljena. Red,

ki so ga bili napravili italijanski vojaki, ki jih je sovrana propaganda opisala kot roparje in krvoke, se povsod priznava in ceni. Črne srajce, ki predstavljajo cvet fašistične generacije in so na grški fronti napadle strah slavnega junastva, kakor to glasno potrjujejo tudi Grki, ki so se vrnili z bojišča, se v zasedenem ozemlju še prav posebno odlikujejo z moškimi in civiliziranim ponosom, ki spada med največje značilnosti teh prostovoljnih oddelkov.

Politika izsiljevanja napram Franciji

Pariz, 24. maja. s. »Petit Parisien« objavlja daljši članek, v katerem razpravlja o stališču Zedinjenih držav do Francije. List pravi, da to stališče vladi Zedinjenih držav še ne daje pravice zahtevati od francoske vlade, da bi se kakorkoli izkazala o svojih odnosih do Nemčije. Zaseganje francoskih ladij in neprestane grožnje glede francoskih posesti na drugi strani oceana ne pomenijo ravnopravne premise za take zahteve, ki se tako smatra samo še za neke vrste diplomatsko izsiljevanje. List je mnenja, da skuša Washington najti samo majhno pretvezo, da bi lahko prešel

k dejanjem.

Anglosaške grožnje Franciji, pravi »Oeuvre«, spominjamo na ganstrske metode anglosaškega kapitalizma, ki se jih je posluževal, da bi za vsako ceno in z vsakim sredstvom branil svoj obstanek in svoje koristi. Napadna demokracija in napadni liberalizem sta se danes znašla nasproti avtoritarnemu socializmu, ki ga priznava že štiri petine človeštva. Vloga, ki je pripadala Evropi, je ta, da povede borbo do končne zmage, ki bo omogočila ustvaritev povsem novega reda.

Madžarska valuta v zasedenih pokrajinah

Budimpešta, 24. maja. Madžarska vlada je snoči izdala dekret, ki določa modalitete, s katerimi se bo madžarska valuta uvedla v pokrajinah bivše Jugoslavije, ki so jih pred kratkim zasedle madžarske čete. V smislu dekreta se bo dinar zamenjal za pengo v razmerju 10:1. Z današnjim dnem je zabranjeno nadaljnje uvažanje dinarja v te kraje. Za kršitve te določbe je predvidena kazen zapor 5 mesecev ter globa v znesku 8000 pengov.

Gospodarski sporazumi Španije in Portugalske

Lizbona, 24. maja. s. V Lizboni so bili danes podpisani štirje sporazumi med Španijo in Portugalsko. S prvim je Portugalska priznala enakost postopanja s španskimi ladjami v portugalskih lukah, kakor so ga deležne portugalske ladje ter največje ugodnosti španskim zavarovalnim družbam. Španija pa je na drugi strani odpravila dosedanje posebne takse na blago, ki se preko portugalskih luk uvaža iz izven-evropskih krajev v Španijo in za zeleznjavne in sadne proizvode, ki se iz Portugalske prevažajo preko Španije drugam. Drugi sporazum se nanaša na likvidacijo trgovskih kreditov in terjatev v prometu

V Sredozemlju potopljene vojne ladje

Berlin, 24. maja. s. Nemška letala so na vzhodnem Sredozemskem morju večkrat potopila 3 angleške rušilke, dva nadaljnja pa poškodovala. Uničila so tudi pet sovražnih britov čolnov, ki so se skušali umakniti na neko angleško oporišče v vzhodnem Sredozemlju. Na svojih izvidniških poletih so letala opazila dve goreči krizarki. Očitno gre za ladji, ki sta bili zadeti o priliki velikih letalskih napadov, ki so jih predvčeršnjim izvedle letalske sile Osi.

Del italijanskih mornarjev v Ameriki izpuščen

Costarica, 24. maja. s. Pred kratkim je bilo v Costarici aretiranih 136 italijanskih in nemških mornarjev, ki so jih obtožili, da so protizakonito potopili svoje ladje. Sedaj je bilo 36 izmed njih izpuščenih iz zaporov. Odpotovali so v Panamo, od koder se bodo vrnili v domovino.

Španski demanti o domnevnih nemških akcijskih v Španiji

Madrid, 24. maja. s. »Informaciones« in drugi listi danes odločno protestirajo proti govoricam, ki jih je sprožil »Daily Telegraph« v neki vesti iz Havane, čes da so Nemci zasedli Galicijo in se polastili trdnjav Viga in La Coruna. Obenem naj bi Nemci doslej gradili strateško železnico iz Seville v La Lineo. O neverjetnosti angleških informacij, pravi omenjeni list, so bili podani že številni dokazi, toda tokrat je ta neverjetnost presegla vsako prepričanje. Španija se je odločila boriti se proti takemu nepoštenemu sistemu ponarejanja resnice, izmišljanja neresničnih dogodkov in seganja po vsakršnem sredstvu s katerim bi bilo le mogoče vznemirjati ljudi in povzročati nezaupanje ter skrb po svetu.

Angleži ne zaupajo več palestinskim četam

Beirut, 24. maja. s. Pomožne čete angleške vojske, ki so bile razmeščene na sirijski in palestinski meji, so se umaknile v Palestino in sedaj so jih nadomestili oddečki Poljakov, Čehov in Angležev, ker je v angleških krogih nastala bojazen, da bi mogli domačini dezertirati. Oblasti v Transjordaniji so postavile pod policijsko nadzorstvo mnogo Libanoncev in Sirijcev, ki so tam naseljeni. Transjordanjski emir Abdulah se je včeraj v svojem avtomobilu vozil po cestah Amana. Ponovno ga je obdalo mnogo demonstrantov, ki so mu zastavili pot in viharno vzdikali Iraku. Policija je morala ponovno intervenirati, da je emir lahko nadaljeval svojo pot.

Incident z egiptskim parnikom

Berlin, 24. maja. s. Ameriška propaganda je, kakor znano, pred dnevi razširila vesti, da so se vsi potniki in člani posadke egiptskega parnika »Zamzam«, ki naj bi ga bila napadla neka nemška podmornica, ker je bila ladja v angleški službi, potopili. Sedaj so Američani opustili to trditve, sprožili pa so vest, da imajo nemške vojaške oblasti namen čim prej izpuštili potnike in mornarje s te ladje iz internacije. Pooblaščen nemški krogi so snoči v tej zvezi izjavili, da je bila ladja sicer zares potopljena, ker je bila natovljena s potrebščinami in ljudmi, ki so bili namenjeni v Anglijo. Prav zaradi tega pa bo treba še dokončati strogo preiskavo tako glede osebnih podatkov posadke in potnikov, kakor tudi glede blaga, preden bi se moglo sploh govoriti o kakih takih ukrepih, kakor nanje namiguje ameriški tisk.

Bojkotni ukrepi Amerike proti Japonski

Tokio, 24. maja. s. Ameriški kongresu so bili predloženi trije zakonski načrti, ki določajo popolno prepoved izvoza petroleja na Japonsko ter zaplenbo petrolejskih ladij, petroleja in stranskih proizvodov nafte, ki so namenjeni na Japonsko. Politični krogi v Tokiju opozarjajo, da so ti ukrepi z ozirom na sedanjí mednarodni položaj očitno znamenje protijaponske politike washingtonskih vojnih hujšakaev.

Rekvizicija žita v Rumuniji

Bukarešta, 24. maja. s. S posebnim dekretom je bila odredjena rekvizicija vsega ovsa in rži iz leta 1940 in prejšnjih let. Vsaka družina bo smela pridržati po 20 kg tega žrnja na osebo. Ta ukrep je bil izdan, da bi se zagotovila preskrba vsega prebivalstva za dobo pred prihodnjo žetvijo.

Najdišča nafte v Medjimurju

Zagreb, 24. maja. s. Blizu Gojle v Medjimurju so našli pomembna ležišča nafte. Strokovnjaki sodijo, da bo nafta, ki se bo pridobivala v tem kraju, zadostovala za vse potrebe države. V danem primeru jo bo mogoče pridobivati še za izvoz.

Kapitan Priem — nemški pomorski junak

Berlin, 24. maja. s. Veliko žalost je po vsej Nemčiji povzročila vest o slavi smrti kapitana Priema, junaka pri Scapa Flowu. Nemški tisk izraža danes najgloblje občalovanje vsega nemškega naroda in opozarja na legendarno junastvo tega nemškega častnika, ki je še na svoji zadnji vojni potopil 50.000 ton sovražnega ladjevja. Podmornica, ki ji je poveljeval Priem, se z zadnjega križarjenja ni vrnila in jo smatrajo za izgubljeno.

Vrvenje na živilskem trgu

Ljubljana, 24. maja. Živahen, odkar je uveden letni čas, bolj Danes je postal živilski trg še tem prej živahen, ker je bilo izredno lepo vreme. Gospodinje prihajajo na trg, odkar je uveden letni čas, bolj zgodaj, čeprav se mnoge prodajalke držijo še starih navad. Življenje na trgu se začnejo zelo zgodaj, tako da je živahno že ob 7.

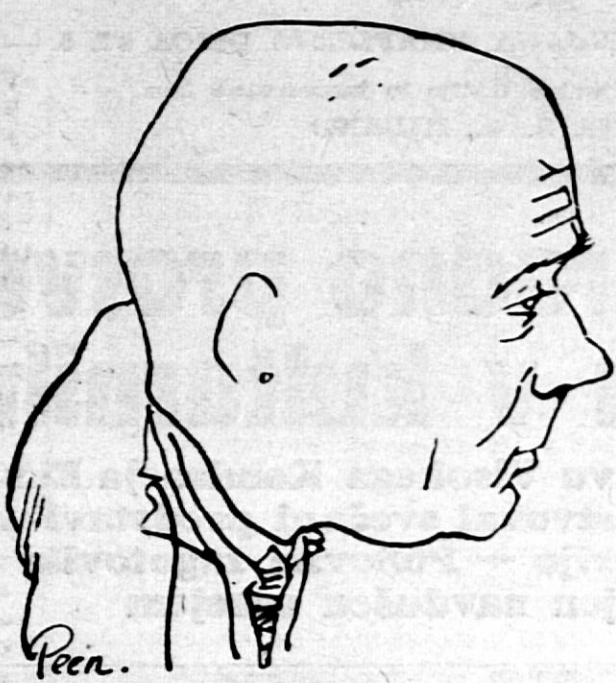
Danes je bilo odprtih mnogo več mesarskih stojnic kakor prejšnje dni. Trg je ob sobotah še najbolj založen z mesnimi izdelki. Toda večina mesarjev prihaja na trg šele ob 8. ali še pozneje. Ot je potrebno zaradi tega, ker so se prej nekatere gospodinje pritoževale, da ne morejo dobiti več mesa, ker ga mesarji razprodajo v prvih tržnih urah. ato morajo zdaj mnogo gospodinje čakati jutraj precej dolgo pred zaprtimi stojnicami. Med mesarskimi stojnicami ni bilo že dolgo tako živahno kakor davi.

Izkazalo se je, da bi zdaj šle precej v denar tudi ribe. Pošiljka morskih rib bi morala prispeti na naš trg včeraj, a kakor smo poročali, včeraj ni bilo napredaj rib. Prispelo so pa pozneje, in sicer po železnici skozi Karlovec. Prispelo so sardelice in grlice, ki so jih prodajali po 28 Din kg, ter nekaj sardonic, ki so bili po 30 Din.

Zelenjadni trg je bil izredno dobro založen in cene malo, čeprav počasi naraščajo. Mnogo je zlasti graha in glavnatne solate, vedno več je novega krompirja, zelene kolerabe, beluš in južnega sadja.

V jutrnjih urah še ni bilo napredaj krompirja na debelo, kar so ga pripeljali šele ob 10. prve vozove.

Slavko Osterc

Ljubljana, 24. maja

Snoči je umrl v Zavetišču sv. Jožefa v Ljubljani eden naših najpogostejših in najznamenitjših skladateljev, ki si je priboril velik sloves tudi v svetu, prof. Slavko Osterc.

Slavko Osterc se je rodil leta 1895 v Veržuju. V Mariboru je dovršil učiteljske, nakar je služboval v raznih štajerskih kra-

jih kot učitelj, na zadnje na meščanski šoli v Celju. Med svojo učiteljsko službo je bil gojenec državnega konservatorija v Pragi, kjer je študiral ter dovršil kompozicijo. Zanimal se je predvsem za moderno glasbo in bil je učenec znamenitega profesorja Habe. S profesorjem Habo ga je pozneje vezalo tesno prijateljstvo in bil je poleg njega eden glavnih organizatorjev svetovnih festivalov moderne glasbe.

Prof. Slavko Osterc se je naselil v Ljubljano leta 1928, kjer je začel službovati na državnem konservatoriju. Poučeval je predvsem kompozicijo.

Slavko Osterc je ustvaril izredno mnogo del, ki so bila pogosto izvajana doma in v tujini predvsem na festivalih moderne glasbe. Osterčevo ime so poznali celo v Južni Ameriki, v Italiji, Franciji, Pragi in drugod. Zadnje njegovo delo je balet, napisan za velik orkester, ki ga je izdal šele pred mesecem v klavirskem izveščku na svoje stroške.

Slavko Osterc si je pridobil velik krog prijateljev in znancev tudi kot izredno dober družabnik, posebno znan je pa bil v šahistovskih krogih. Bil je izredno navdušen šahist in več let je bil na čelu naših šahistovskih organizacij.

Osterc je bil izredno delaven do zadnjega diha, dokler ga ni povsem strla zavratna bolezen, zato je njegova smrt marsikoga zelo presenetila. Umrl je snoči ob 18. Pogreb bo jutri ob 16. z žal iz kapelice sv. Petra.

Slava njegovemu spominu!

Kopališče S. K. ILIRIJA otvorjeno

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 19. uri

Nedelja, 25. maja: »Učenjak.« Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Ponedeljek, 26. maja: zaprto.

OPERA

Začetek ob 19. uri.

Nedelja, 25. maja ob 15. uri: »Princeska in zmag.« Mladinska opereta. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol.

ob 19. uri: »Faust.« Izven.

Ponedeljek, 26. maja: zaprto.

V Bonifaciji kmetujejo

Ljubljana, 24. maja. Mestna občina je v Bonifaciji, kakor se imenuje naselje za Vičem med Malim grabnom in Tržaško cesto, za sedaj opustila načrt, da bi tam po enotnem načrtu zgradila kolonijo stanovanjskih hišic za svoje uradništvo. Mestna občina ima tam velik kompleks sveta, ki bi bil vsekakor primeren za stavbišča. Doslej je bil to v glavnem travniški svet, zdaj pa so ledino preorali in iz tega velikega travnika nastalo obdelano polje. Okrog 30 družin z Viča, Glinc in Rožne doline je dobilo tam od mestne občine v obdelavo po 300, 400 do 500 kvadratnih metrov zemljišča, ki ga pa tudi vsi hite najvestneje obdelovati. Dopoldne kakor popoldne do mraka je na nekdanjem travniku vse živo.

Še pred dobrim tednom so ljudje posadili krompir, fižol, posejali solato, čebulček, grah in druge poljske sadeže. Delavcev na tem novem polju ne manjka. Do pasu goli fantje z vso vneto okopavajo krajce zemlje od jutra do večera, seveda pod nadzorom mater, zvečer pa prihajajo gor tudi očetje, ki se vračajo z dela in z veseljem opazujejo mlado rast. Ko se ti številni novi obdelovalci grude vračajo pred mrakom domov, komaj spet čakajo naslednjega dne, da pridejo popraviti in okopat še to in ono. Odhajajo v gručah, z malimi vozčki, na katerih vozijo s seboj potrebno orodje, lopate in motike, naslednji dan pa hajd spet na delo, da bo v jeseni v kleti nekaj krompirja, v vretci nekaj fižola in že sedaj na krožniku ali v skledi kup sočne, doma pridelane solate.

Iz Trebnjega

— Našim naročnikom! Naše naročnike obveščamo, da bo naš list prišel zopet objavljati vesti in važnejše dogodke iz Trebnjega, odnosno z Dolenskega sploh. Zato prostimo cenjene naročnike, da ostanejo zvesti listu, ki je v okviru danih razmer kraj, kakor tudi širši okolici, kakor doslej pripravljani tudi v bodoče koristiti z objavljanim poročili, zlasti s članki gospodarskega značaja. Tako bo v bodoče »Slovenski Narod« zopet glasilo našega dolenskega podeželja, ki mu je v novih razmerah treba posvetiti vso pozornost. Mesečna naročnina ostane nespremenjena 14 din kakor doslej in prosimo naročnike, da jo redno plačujejo naši raznašalki; zunanje naročnike pa prosimo, da naročnino redno nakazujejo po pošti. Vse one pa, ki bodo nekaj časa list prejemali na ogled, prosimo, da se na list naroče. »Slovenski Narod« v vsako hišo!

— Nov grob. V novomeški bolnici je po krajšem trpljenju umrla ga. Angela Gričar, žena posestnika in mlinarja v Dol. Podboštru pri Trebnjem. Ugledno pokopnico so ob številni udeležbi znancev in prijateljev pokopali na praznik Vnebohoda na pokopališču pri Sv. Marijeti. Težko prizadetim svojim našim iskreno sožalje.

— Vrsta nesreč. z orožjem in drugimi razstrelivi se je zadnje čase pripetila v našem okraju. Neprevidezni odrasli in tudi otroci in sicer prvi po svoji nepremišljenosti, otroci pa radi pomanjkanja nadzorstva so postali žrtve prot vžgane orožja in streliva, ki ga je po naših poljih, travnikih in gozdovih še mnogo raztreseno. Zato se vsakdo opozarja, da vsako najdubo granat ali drugega orožja prijavi občini, odnosno orožništvu, ki bo samo poskrbelo, da se nevarnost odstrani. Ničče, pa naj orožja ali streliva ne prejema in ne otipa-

va, niti ne prenaša in naj bodo številne nesreče same opozorilo vsem, ki bodo v bodoče se nalezili na kakršnokoli orožje. Tudi otroke naj starši v tem smislu opozore.

Boleznica

KOLEDAR

Danes: Sobota, 24. maja: Marija pomočnica kristjanov.

Jutri: Nedelja, 25. maja: Urban, Gregor VII.

DANAŠNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Glas v viharju.
Kino Sloga: Junaške pustolovščine.
Kino Union: Poslednji udarec.
Kino Moste: Klis planin in Skrivnostna jadrnica.

PREREDITVE V NEDELJO
Kinematografi nespremenjeno.
Danes in jutri: Dr. Piccoli, Tyrševa c. 6.
Hočevar, Celovška cesta 62, Gartner, Moste — Zaloška cesta 47.
Mestno dežurno zdravniško službo bo opravljal od sobote ob 20. do ponedeljka ob 8. ure jutraj mestni višji zdravnik dr. Marjan Ahčin, Korytkova ulica št. 18, telefon št. 36-24.

Film „Glas v viharju“

Ljubljana, 24. maja. Skoraj neopazena in brez prekomerne reklame se je pojavil v Ljubljani eden najlepših filmov, kar smo jih zadnja leta videli na filmskem platnu.

Glas v viharju je delo slavnega režiserja Wyllerja, ki je znal s prefinjenim okusom preleteti roman Emilyja Bronte v dramo, ki nas na filmskem platnu z neodoljivo silo privleče, da se marsikdo ob pretresljivih prizorih komaj ubrani solz.

Vsi igralci, od prvega do zadnjega, so res umetniki v pravem pomenu te besede. Človek mora videti film dvakrat, trikrat in bo vsakokrat opazil novo fineso in globino igre in režije. V prvi vrsti je seveda treba omeniti znano Marie Oberon in Laurencia Oliverja, ki ju je treba samo videti in zopet videti in slišati! Nadvse odlična pa je tudi slavna karakterna igralka Flora Robson. Kdor jo je videl kot »Čarovnico« v filmu Čarovnik iz Oza in kot »Vetec« v Rokki uode, si ne bi mislil, da lahko ista oseba ustvari tako simpatičen lik, kakor je guvernantka in pripovedovalka v tem filmu.

Film je izdelan v italijanskem jeziku, ki je morda najboljši jezik »na odru«, toda žal premnogim obiskovalcem kina — nerazumljiv Sicer pa Slovenci se nismo bili tako srečni, da bi videli filme v svojem jeziku. Pomagali smo si z napisi, ki so na filmih sproti prevajali dialog. Te napise so delale razne družbe za razpčevanje filmov v Zagrebu in Beogradu za vso bivšo Jugoslavijo — seveda v hrvatskem jeziku, ker se samo za Slovence to delo, ki je zvezano z velikimi stroški, ne bi izplačalo.

Z razpadom Jugoslavije pa so bili naši kino-podjetniki naenkrat odrezani od prejšnjega filmskega trga in so morali poseči po italijanskih filmih, ki so večinoma odlični in je med njimi prav gotovo manj kiča, kakor ga je najti drugod — ali pa nič. Toda napisov — prevodov — seveda za sedaj ni.

Nekateri naši kinematografi, v prvi vrsti Kino Matica, pa se niso ustrašili truda in stroškov in so si spodobetno pomagali z dia-pozitivni, tako da so od časa do časa prekinili film in podali nekaj vsebine naprej. To je gledalce sicer močno motilo, vendar pa nam je na ta način bila vsebina filma vsaj razumljiva. Odpadli pa so seveda dialogi, duhovite besedne igre itd., kar je bila velika škoda.

S filmom Glas v viharju je uprava Kina Maticе polzkusila nov, cenejši in do-slej v filmski tehniki še ne uporabljen način izdelave napisov direktno med filmom tako, da lahko sproti prevede vsak dialog, ne da bi se film ustavljal.

Pozkus je odlično uspel. Res, za sedaj še ni prevedena vsaka beseda, toda najvažnejši pogovori so podani, tako da ni nihče prikrajšan za umetniški užitek. Uprava Kina Maticе se trudi in bo svoj postopek od filma do filma izpopolnila, kar z veseljem pozdravljamo, saj smo na ta način prišli do dobrih slovenskih napisov namesto prejšnjih, čisto slabih, hrvaških, 909

Naša največja čitalniška dvorana

Veliko poslopje vseučiliške knjižnice v glavnem pripravljeno za vsehitev — Knjižnica bo povsem urejena v novem poslopiju čez nekaj mesecev

Ljubljana, 24. maja. Novo poslopje vseučiliške knjižnice je ena največjih stavb v Ljubljani. Obsežnost poslopja pa ne pride na zunaj povsem do izraza sredi ozkih ulic. Lep pogled se nudi na knjižnico z Gradu, od koder se jasno kaže, da je to poslopje eno največjih, kar jih je bilo sezidanih pri nas v zadnjih letih. Že pri samem bežnem ogledu notranjosti poslopja dobimo globok vtis, ne le o monumentalnosti poslopja, temveč predvsem o izrednem bogastvu knjižnice, doslej zatrpnanem v tesnih gimnazijskih prostorih na Poljanski cesti. Sicer vseh teh prostorov v novem poslopiju ne bodo po preselitvi napolnile samo knjige in drugi tiskani knjižniški predmeti, ampak tudi poslopje ustrezalo svojemu namenu še najmanj 100 let pri rednem pritoku publikacij, kakršen je bil v normalnih časih.

DELO V GLAVNEM KONČANO
Vsa notranja dela, ki so se sicer zelo zavlekla, so v glavnem končana. Tu in tam bo še treba sicer nekaj manjših instalacij in popravil, kar pa ne more več zadrževati organizacije knjižničnega obrata. Toda zelo velik zadržek je, da še vedno niso pripele knjižne kovinske police. Že zdavnaj pred vojno v Jugoslaviji so jih naročili v Nemčiji in so bile že pripravljene za prevoz. Zastale so neke na poti, in upanje je, da jih bodo prejeli, čim bodo povsem urejene prometne razmere.

MOGOČEN VHOD V ČITALNICO
Glavni vhod poslopja je ob Turjaški ulici, nasproti novinarskega doma. Tam vstopijo v vežo, naravnost pred monumentalno stopnišče, s posebnimi širokimi enoraznimi kamnitimi stopnicami. Stopnice drže iz prtiličja v nadstropje, v veliko avlo. V avlu podpira visok, s hrastovim lesom obložen strop cel gozd močnih temnih poliranih kamnitih stebrov. Iz podpeškega kamna — v štirih vrstah. Tudi stene so obložene s obrušnim podpeškim kamnom. To je nedvomno najbolj razkošna in največja avla v Ljubljani, v nobenem javnem poslopiju pri nas ne najdemo večje. Avla je v resnici dvorana zase. Iz nje ni le dohod v čitalniško dvorano, ki zavzema skozi tri etaže ves južni trakt poslopja, temveč tudi k upravnim prostorom in mali slavnostni

dvorani v prvem nadstropju nad glavnim vhomom.

VSAK DETALJ PO NACRTU
Posebno pozornost budi tudi vhod v slavnostno dvorano. Težka hrastova vrata so vzdignjena sredi širokega okvira iz rdečastega marmorja. Vrata so umetnina zase. V glavnem so izdelana iz slavonskega hrasta, a krake jih še vložijo iz drugih vrst lesa ter celo intarzirajo iz poliranih kamnitih plošč. Opazijo, da je sleherni detajl pri teh vratih narejen po posebnem načrtu, tudi okovje in ključka. V dvorani sami pa nobene posebne okrasje. Stene so gole in ne pobejene. (Na svežem ometu slikarja ni trpežna.) Opreme še ni, kakor tudi ne v mnogih drugih prostorih.

PROSTORI ZA SEMINARJE
V glavnem se prostori dele: v prostore z navadno nadstropno višino in v prostore z nizkim stropom. Avla in čitalnica sta prostora zase. Etaže z nizkimi stropi so namenjene za shrambo knjig; nadstropja so visoka samo toliko, da bo mogoče seči na knjižno polico do stropa brez lestvice in podstavka. Ta razdelitev na nizke in visoke etaže je očitna že na pročelju. Vidimo, da so zgornje etaže namenjene za hranitev knjig. Prostori v teh nizkih nadstropjih so zdaj še po večini prazni. V njih ne najdemo nobene opreme. Edina oprema bodo kovinske knjižne police, posebna stojala, ki jih bodo razpostavili v dvoranih tako, da bodo med njimi dovolj široki hodniki. Toda uporabili bodo nekaj starih lesenih knjižnih polic. — Prostori z navadno nadstropno višino so pa primerni tudi za druge namene, ne le za knjižna skladišča. Vseh prostorov zdaj še knjižnica ne potrebuje, medtem ko je v glavnem univerzitetnem poslopiju huda stiska. Mnogi seminarji doslej sploh niso mogli dobiti zdravih prostorov. Zdaj se selijo v knjižnico, v trakt ob Vegovi ulici, n. pr. historični, za umetnostno zgodovino, klasični, germanistični itd.

40 METROV DOLGA, NAD 10 METROV ŠIROKA ČITALNICA

V največji prostor knjižnice, v čitalniško dvorano, pridemo naravnost od glavnega vhoda skozi monumentalno avlo, ki smo jo bežno opisali; vhod v čitalnico je sredi nje-

ne dolžine, a trenutek obstanemo, kajti odprti se nam je tako velik prostor, da smo ocpnili. Čitalnica je 40 m dolga in nad 10 m široka. Strop je izredno visok, saj ima čitalnica višino treh etaž. Strop je obložen s smrekovino. Stene okrog in okrog obdajajo pokvarjenega. Ob obeh koncih dvorane segata okni od tal do stropa v vsej širini stene; to je prav za prav cel kompleks oken, odnosno zasteklenih sten z vrati, ki vodijo na balkona. Da bodo stenske knjižne omare pristopne brez lestvic tudi v nadstropni višini, drži vzdolž 40 m dolgih sten lesen hodnik, zvezan sredi dvorane od stene do stene z mostičkom. Čitalnica ima posebno dvigalo, ki veže vse etaže. Posluževali se ga bodo za hitro dovoz knjig. Površina dvorane znaša 418 m². Opreme še ni, vendar lahko presodimo že zdaj, ko se ni miz in stolov, da se bo čitalnica lahko posluževala hkrati najmanj 200 ljudi.

POD ČITALNICO SE ENA DVORANA

V prtiličju, pod čitalnico je še ena dvorana, ki pa ima le navadno nadstropno višino. V nji se zdaj že kupijo nešteto knjig. Veliko bogastvo knjižnice selijo že del časa; mogoča je le postopna preselitve, kajti ves material mora biti smotrno razvrščen. Časopise in druge publikacije z občutljivim papirjem, ki mu svetloba škoduje, bodo hranjeni v temnih prostorih, knjige pa v dvoranih z nizko nadstropno višino, kjer je dovolj svetlobe. Knjižnica ima okrog 300.000 izvodov knjig in drugih tiskov. Preselitev tega materiala je delo zase, ki ne more biti opravljeno čez noč. Toda knjižničarji imajo poseben smisel za red in preglednost, zato so preseljevanje organizirali tako, da gro vse gladko po načrtu. Knjige bodo prepeljali v zabojih, ki so označeni s številkami. Vse je določeno že vnaprej, kje bo hranjeno ter razloženo. Ob tej priliki pa ne moremo opisati še organizacije vsega knjižničnega obrata. Hoteli smo le opozoriti, da se veliko poslopje knjižnice postopno odvijata se pripravljajo na veliki dan, ko se bo odprlo vsem, ki so jim knjige potrebne za študij ali duševno hrano.

Baletni večer v naši operi

Dekoratивно in konstruktivno lepa koncertna plesna in pantomimična priredba je zanimala in žela priznanje

Ljubljana, 24. maja.

V sredo smo dobili še drugi baletni večer v tekoči sezoni. Koreograf in režiser ing. P. Golovin se torej vidi trudi za večje, tudi samostojno uveljavljanje baletnega dela. S pridobitvijo B. Pilata in trajni razvojem domačih dveh nadarjenih soloplesalcev, F. Carmana in D. Pogačarja se je povečala tvornost moškega dela, pa tudi ženske del se je okrepil z nekaterimi novimi mladimi močmi. Tako je bil v sredo zvečer ljubljanski baletni zbor številno močnejši.

Pa tudi spored je bil težji, resnejši kakor novembra lani. Zdi se, da je hotel dati Golovin svoji drugi vseučiliški baletni priredbi višjo, nekako koncertno tehtno in seriozno raven ter se je izognil vsakemu efektu kabaretskega značaja. Plesne točke so v splošnem v manjšini s pantomimičnimi, saj v teh je Golovin najboljši, domislekno močnejši. Pantomima je vobče gledalcem razumljivejša ter izvajalcem, če so dobri igralci sposobni izrazov duševnega gibanja, končno tudi lažja hvaležnejša, ker je pešterje kakor balet s stereotipnimi, v bistvu vendar ponavljajočimi se kretnjami, z gibli, vrtinca in skoki.

Golovin je baletni zbor tehnično po možnosti najskrbneje pripravil in izveščal, izraznost duševnosti pa je odvisna v prvi vrsti od posameznika, od vzgibov individualnega duševnega doživljanja. V koreografiji sedmerih točk mu je pomagal B. Pilato, ki je postavil dve točki. Močno pa se je Golovin zavzel tudi za čim lepšo zmanjko opremo ter je bila dekorativno in kostumno vsa priredba zelo lepa, okusna, mestoma upravljen bogata. Žal, da je sporedne točke le deloma spremljalo izvajanje orkestra pod taktirko dirigenta A. Neffata in izveščne igranje mojstra dr. D. Švare na klavirju.

Bravničarjeva, Japljiva, Moharjeva in Remškarjeva, pa Carman, Golovin, Pilato in Pogačar so kot solisti razvili vse svoje sposobnosti ter jih je krepko podpiral ves ansambl.

Vobče so bili tempi ponekod preveč umirjeni, zlasti v Lisztovi rapodiji glasbeno in plesno zadržani. Gluckov Don Juan trpi v sredini na ponavljanih in raztegnjenih. Zlasti so ugajale glasbene točke po V. Novakovi Signorina Gioventù in Nikotina (predvsem pastirska idila).

Gledališče je bilo dvakrat zapored prav dobro zasedeno in je žela priredba dosti zanimanja in priznanja.

vir. Predprodaja vstopnic v trgovini Sfillogoj in na dan koncerta pri dnevnih blaginjah. Čisti dobiček je namenjen brezposelnim v Ljubljani.

—lj Slovenska mlada umetniška generacija, ki razstavlja pri Bati, je dosegla z obiskom rekordov uspeh, kot ga še ni dosegla skoraj nobena razstava v Ljubljani. Odprta je dnevno od 9. do 12. in od 3. do 6. ure, jutri, v nedeljo od 9. do 12. ure. Ob 10. uri bo imel vodstvo slikar g. Lakovič. Vstopnine ni. Ogled toplo priporočamo.

—lj Eden najlepših solističnih koncertov letošnje sezone bo večer ariz in pesmi, ki jih bo pela naša najboljša altistka gospa Franja Golobova. Koncert, katerega spored obsegajo italijanske klasične pesmi, slovenski izvirni samospjevi in tri najlepše arize iz svetovne operne literature, bo velik umetniški dogodek, za kar nam jamči gospa umetnica, ki ima poleg izredno lepega močnega glasu tudi najboljšo solistično solo doma in v Italiji. Umetnico bo spremljal na klavirju pianist Marjan Lipovšek. Občinstvo vabimo na ta koncert, ki bo v veliki Filharmonični dvorani v ponedeljek 26. t. m. ob 20. uri. Predprodaja v knjižarni Glasbene Matice.

Darujte za starostni »Dom slepih«
zavezo za odrasle slepe!
Ček. rač. 14.672, »Dom slepih, Ljubljana.

—lj V Ljubljani je skočil. Snoci se je nudi ljudem ob Ljubljani pred kavarno Central čuden prizor. Po Šentpetrskem nabrežju je nekaj časa korakal gor in dol še mlajši neznanec, ki se je po naenkrat pognal čez ograjo in skočil v Ljubljano. Neznanka je takoj zagnala voda, kmalu pa je prišel spet na površje in je plaval proti bregu. Na pomoč so mu prišli gasilci, ki so ga potegnili na suho. Vsega premraženega so prepeljali v bolnico. V bolnici so ugotovili, da gre za 35letnega brezposelnega rudarja Avgusta V., ki pa ni hotel povedati, kaj ga je pognalo v obup.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pisane odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znambo. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

50 PAR KENTLANJE
skuriranje, vseeno zavet, perila, monogram, gumbic. — Velika zaloga perja po 7.— Din »Ljubljana, Gospodstva c. 12 in Františkanska ul. 3. S. T.

TRAJNO ODBLACUVO
s 4mesčno garancijo, v modernih frizurah, Vam napravi z največjim aparatom. Cene nizke. — »Sakon Merlak, Sv. Petra c. 76. 913

Otomane

Imamo sopet v veliki izbiri na zalogi po zelo konkurenčni ceni

TAFETNIŠTVO E. ZAKRAJŠEK
Miklošičeva 34

Inserirajte v »Slov. Narodu«!

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Prezestljiva ljubljanska drama po romanu E. Bronte
GLAS V VIHARJU
Laurence Olivier — Marie Oberon — David Niven (slovenski napis)
KINO MATICA — Tel. 22-41
Predstave ob 16., 19. in 21. uri

KINO SLOGA, tel. 27-30
v nedeljo ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri
JUNASKE PUSTOLOVSČINE
Gary Cooper, Andrea Leeds. — Film močnega in romantičnega vsebina ter drznih podvigov v boju s mohamedanskimi Maori.

KINO MOSTE
Danes ob 20., jutri ob 14.15, 17. in 20. vedno po dva filma
KLIC PLANIN
(Gustav Diesel, Simone Bourday)
SKRIVNOSTNA JADRANICA
(Noah Bery)
Pozor: Predstave oddelje delavnik ob 20. — nedelja ob 14.15, 17. in 20.

Borba za čast in slavo
POSLEDNJI UDAREC
Attila Hörbiger, Camilla Horn in Ludwig Schmitz
Film je opremljen s hrvatskim besedilom
Predstave ob 16., 19. in 21. uri
Kino Union — Telefon 22-21

Vesti iz Hrvatske

— Poštni promet Hrvatske z Nemčijo. Ravnateljstvo za pošto, brzojav in telefon v Zagrebu je izdalo naslednje obvestilo: Na podlagi sporazuma, ki je bil sklenjen med zastopniki neodvisne države Hrvatske in zastopniki nemške poštne uprave, lahko zdaj vse hrvatske pošte prevzemajo navadne in priporočene pošiljke za Nemčijo, kakor tudi za vse tiste kraje bivše Slovenije, ki so priključeni nemški državi, t. j. za kraje, ki leže severno od proge Bohinjska Bistrica — Jesenice do Brezice z izjemo Ljubljane. Prav tako se lahko iz Nemčije in krajev bivše Slovenije, ki so priključeni Nemčiji, pošiljajo v neodvisno državo Hrvatsko navadna in priporočena pisma.

— Rojstni dan očeta domovine. Za rojstni dan očeta hrvatske domovine dr. Ante Starčevića so v cerkvi oo. frančiscanov na zagrebškem Kaptolu brali svečano zahvalno mašo. Včeraj zvečer ob 7. so prav tako v proslavo rojstnega dne velikega Hrvata dr. Starčevića priredili v dvorani Hrvatske žene svečano akademijo, ki so na njej hrvatska rodoljubna pevka društva zapela »Himno očeta domovine« in več drugih narodnih hrvatskih pesmi, profesor dr. Stjepan Buč pa je imel predavanje v njegovem življenju in delu.

— Hrvati v okupiranih krajih. Kakor poroča včerajšnji zagrebški »Novi list«, so Hrvati že prevzeli oblast v krajih, ki so bili doslej okupirani po italijanski Oboroženi Sili, po sporazumu z Italijo pa so zdaj pripadli neodvisni hrvatski državi. Iz vseh krajev, ki so jih prevzeli Hrvati, prihajajo v Zagreb brzojavke. Med drugimi je prispela tudi brzojavka iz Knina, ki se glasi: »Napise s cirilico smo sneli. Voditelji so zbežali. Prevzel sem civilno oblast. Okrajni zaupnik Ivan Vuković.« Tudi ostale brzojavke se glase podobno.

— Plačilni promet med Nemčijo in Hrvatsko. Med Nemčijo in Hrvatsko je bil sklenjen začasni sporazum, ki določa, kako se bodo vršila plačila na RM račun Hrvatske državne banke pri nemški obradski blaginji. Za obračunavanje nemške marke je določen tečaj: 20 din za 1 RM.

— Slovaški poslanik v Zagrebu. Včerajšnji zagrebški »Novi list« poroča v dveh člankih, da je novi slovaški poslanik v neodvisni hrvatski državi Karol Murgaš že prispel v Zagreb. V hotelu »Esplanade« mu je bil prirejen svečan sprejem, ki se ga je udeležilo veliko število hrvatskih odličnikov. Poslanik Murgaš je prispel z avtomobilom od Bratislave do Zagreba. Zagrebški listi mu posvečajo veliko pozornost in poročajo, da je bil rojen 12. junija 1889. v Budimpešti, dočim je gimnazijo dovršil v Slovaški Bistrici in Lučenci. Poslanik Murgaš se je že v mladih letih izkazal v borbi za slovaško avtonomijo in je bil tajnik Hlinkove narodne stranke. Živel je v Bratislavi, kjer je postal član uredništva »Slovak«, kmalu nato pa je postal odgovorni urednik vsega strankinega tiska. 6. septembra 1938. je postal načelnik glavne strankinega tajništva. V vojni je v štabu generala Daresca dosegel nadporočniški čin, od 1. oktobra lani pa je bil šef propagande slovaške države. Njegova novinarska in publicistična aktivnost je bila zelo velika, zlasti znana pa so njegova dela »Alkazar«, »Nova Italija« in »Narod

med Donavo in Karpatci. Bratislavski »Slovak« je ob njegovem odhodu v Zagreb napisal: »Z Murgašem odhaja v Zagreb eden najvidnejših predstavnikov slovaškega javnega življenja, da bi Slovaška tako pokazala, kako visoko ceni svoje prijateljske vezi z novo neodvisno hrvatsko državo.«

— Izprememba krajevnega imena. Glavni štab za bivšo vrbasko banovino je sklenil zamenjati dosedanje ime kraja Srbac v okraju Prnjavor in mu dati spet njegov stari naziv Bosanski Svinjar. Ta sklep glavnega štaba so v vrbaski banovini pozdravili z največjim veseljem.

Iz Metlike

— Ugotovljena steklina konja. Na podivjanem konju, last g. Mivev Matevca iz Cerknice, ki je v petek dopoldne v Metliki zbežal ter smrtno poškodoval trgovca in posestnika g. Weibla Viktorja iz Metlike, je bila ugotovljena steklina in so bile zato povzete vse mere, ki jih zakon predvideva za zavarovanje oseb in živali.

Križanka

1	2	3			4	5	6	7
8				9				
10				11		12		
13					14		15	
		16			17		18	
						19	20	
21			22					23
24		25		26				27
28			29		30			
31						32		
33							34	

Pomen besed:

Vodovavno: 1 del roke, 4 prislov kraja, 8 krtica za valuto evropske države, 9 okrutni judovski kralj, 10 državna svojina, 12 žensko ime, 13 gorska dolina v Julijskih Alpah, 15 industrijska rastlina, 16 svetopisemska oseba, 18 predlog, 19 sibirski reka, 21 kem. znak za prvine, 22 posodica za razna mazila, 24 del oblačila, 26 pijača, 28 rusko moško ime, 30 moško ime, 31 mesto v Vojvodini, 32 pripadnik naroda semitske rase, 33 država v Aziji, 34 pasma, pleme.

Navpično: 1 mlazarsko orodje, 2 valuta evropske države, 3 koziaški poveljnik, 4 slovenski skladatelj, 5 ptica roparica, 6 staroslovaška boginja, 7 turško mesto, 11 mesto v Maroku, 14 vrsta uganke, 17 mesto v Istri, 19 španska provinca, 20 vezivo, 21 vrsta pesništva, 23 elektrada, 25 nočna ptica, 27 eden izmed petih čutov, 29 glavno mesto evropske države.

Rešitev križanke, objavljene prejšnjo soboto

Vodovavno: 1 Oger, 5 volk, 9 koran, 10 Nil, 11 Olib, 12 moka, 13 lik, 14 ko, 15 ar, 16 I. C. (Ivan Cankar), 17 salo, 19 Arizona, 23 Alah, 24 pa 26 li, 28 en, 29 kar, 30 Oran, 32 mati, 33 kak, 34 barij, 35 akon, 36 Jona.

Navpično: 1 okoli, 2 Golica, 3 Erik, 4 Rab, 6 ono, 7 Lika, 8 Klara, 12 Moloh, 14 Kazan, 17 silen, 18 on, 20 Ra (radij), 21 Apatin, 22 sloka, 25 arija, 27 Irak, 29 karo, 31 ako, 32 maj.

— 58letnica maturo na ljubljanskem učiteljskem prazniku letos tovariši: Antosevč Adolf, nadučitelj v pok. v Klachau, Gor. Stajersko; Christof Josip, ustanovitelj in prvi ravnatelj znane enoletne privatne trgovske šole v Ljubljani; Josin Emanuel, pisarniški ravnatelj v pok. v Ljubljani; Luznar Franc, nadučitelj v pok. v Kranju, in Piric Avgust, mestni učitelj v pok. v Ljubljani. — Jubilantom želimo še dolg, zadovoljen in srečen življenjski večer!

Bodimo disciplinirani in trezni!

Oglase, notice in druge objave

sprejema uprava »Slovenskega Naroda« vsak dan samo do 9. ure. Osmrtice in druge nujne objave izjemoma do 10. ure.

Oglasi v Slov. Narodu — zanesljiv uspeh!

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

SLUŽBE

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

BRIVSKI POMOCNIK
in frizerka iščeta stalno službo. Furian, Cigaletova 5. 890

KUPIM

Beseda 1.— din, davek posebej. Najmanjši znesek 15.— din

STROJ ZA SKOBLANJE
štrina 50 cm, kombiniran s vdelanim motorjem — kuptm. Tajner, Crnomelj. 897

Inserirajte v »Slov. Narodu«!

DNEVNE VESTI

— Jutrišnje procesijo na Rakovniku bodo filmali. Tradicionalno procesijo na Rakovniku bo jutri filmala filmska družba INCOM. Ta družba izdeluje kulturne filme in se zelo zanima za naše življenje. Ob tej priliki bi bilo prav, da bi se procesije udeležilo čim več vernikov v narodnih nošah.

— Smrtina nesreča z ročno granato. Včeraj okrog pol 12. je prišel domov iz šole v D. M. v Polju na Slape učenec III. razreda Franc Jeriha. Baš ko je doma odpiral hišna vrata, mu je padla iz žepa na tla ročna granata. Jeriha jo je skušal hitro pobrati, v naslednjem trenutku pa je eksplodirala. Učinek je bil strašen. Fantu je granata odrgala pol glave, poškodovala pa ga je tudi po telesu tako, da so mu izstopila čreva. Nesrečni Jeriha, ki je bil seveda na mestu mrtve, je pobral granato neke spota.

— Nesreče. Iz Zeleznikov so prepeljali v bolnico Sletnega ključavničarjevo hčerko Marija Lumberjevo, ki je padla pod voz. Voz je šel čez njo in dobila je notranje poškodbe. V Predosljah pri Kranju je padel 35letni delavec Franc Zelnik s kolese in se pobil po glavi ter po rokah. V Smartnem pri Litiji je padel med igranjem 15letni posestnik sin Alojz Verbas in si zlomil desno nogo. Sletna hčerka prodajalca časopisov Mihaela Dermastija iz Ljubljane se je doma v Ljubljani polila z vrelo kavo in se hudo opekla po prstih ter po rokah. V bolnico so prepeljali tudi 31letnega uradnika državnih železnic iz Ljubljane Edvarda Osabna, ki ga je na cesti podrl neki motociklist in ga precej hudo poškodoval.

Iz Ljubljane

—lj Velik kulturni dogodek za Ljubljano bo gotovo razstava moderne slovenske likovne umetnosti v Jakopičevem paviljonu. Razstavo bo slovesno odprl v imenu Ekscelence Visokega Komisarja Em. Grazdolijsa Comm. Edvard Bisia v nedeljo ob 11. Razstavljali bodo svoja dela že poznani slovenski likovni umetniki: O. Globotnik, Fr. Gorše, Kalin B., Kalin J., Kos G. A., Kreger St., Maleš M., Mušič N., Omersa N., Pregelj M., Putrich K., Sajevic E., Sedej M., Smerdu F.

